

Universitatea ”Valahia din Târgoviște
Facultatea de Științe politice, Litere și
Comunicare

TEHNICI DE CERCETARE ÎN
ȘTIINȚELE CUVÂNTULUI
-suport de curs-

Prof. univ. dr. Agnes Erich

2020

Societatea informațională – societatea cunoașterii

Ultimele decenii ale secolului al XX-lea – *societatea informațională*, formă de civilizație postindustrială, a fost definită ca fiind „Societatea care face posibilă aplicarea unor noi servicii și activități bazate pe tehnologiile moderne în economie, administrație publică, în viața socială și culturală a indivizilor. Se înregistrează o creștere fără precedent a informației digitale ca urmare a proliferării noilor tehnologii. Caracteristile de bază ale societății informaționale sunt: democratizarea informației, comunicare, înțelegere și cooperare. Internetul va cunoaște o transformare și o extindere nemaîntâlnite prin apariția tehnologiei World Wide Web.

Societatea informațională integrează obiectivele dezvoltării durabile¹ (creștere economică, acces la educație și învățare pe tot parcursul vieții, sănătate publică, incluziune socială, egalitate de șanse, diversitate culturală, dezvoltare inovativă, protecție ecologică, asumarea răspunderii și responsabilitate la nivel național, parteneriat global), aducând cu sine noi concepte, proceduri și instituții (de exemplu, biblioteca virtuală). Trei factori sunt determinanți:

¹ *Obiectivele de Dezvoltare Durabilă: toți au de câștigat într-o lume mai bună* [online]. Disponibil la:

<http://www.globalcompactromania.ro/sustainable-development-goals/?lang=ro> [accesat la: 22 octombrie 2019]

- culturali – creșterea cererii și ofertei de informații științifice și tehnice, atât din partea specialiștilor cât și a publicului larg;
- economici – dezvoltarea industriei informației;
- tehnologici – explozia tehnologiilor informației și comunicațiilor.

Societatea informațională introduce noi servicii², între care menționăm:

- *e-guvernarea* sau guvernarea bazată pe noile tehnologii care vizează optimizarea actului administrativ prin îmbunătățirea calității informației, reducerea timpului de diseminare a acesteia, inovarea serviciilor guvernamentale concomitent cu creșterea accesibilității acestora, reducerea cheltuielilor administrative, eficiență în achizițiile publice (Sistemul Electronic de Achiziții Publice – SEAP sau e-procurement), plata taxelor și a impozitelor locale (e-tax), vizibilitate și interacțiune, o mai bună cooperare și comunicare între instituțiile guvernamentale, cetățeni, mediul de afaceri și funcționarii publici;
- *e-learning* – variantă modernă de învățământ la distanță care se caracterizează prin orientarea spre cursant, utilizarea pe scară largă a internetului, disponibilitatea resurselor educaționale online, dezvoltarea educației

² *Societatea informațională* [online]. Disponibil la:

<http://www.oirposdruvest.ro/Documente%20utile/pdr/Capitolul%20IX%20Societatea%20Informationala.pdf> [accesat la: 14.07.2018].

permanente și a formării profesionale prin utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (accesarea bibliotecilor electronice, furnizarea de materiale multimedia etc.);

- *e-business* sau comerțul electronic reprezintă o cale inovativă de a conduce afacerile, care are ca rezultat reducerea costurilor, facilitarea accesului la piețele interne și externe, crearea de noi valori în organizație;
- *e-health* – presupune utilizarea Internetului pentru căutarea de informații legate de sănătate, evidența electronică a pacienților, reducerea timpului alocat deplasărilor, îmbunătățirea comunicării interinstituționale, eficientizarea tratamentului pacienților etc.

Cultura informației (information literacy) și transferul de informație în procesul educațional și cultural

Transformările majore din societatea actuală, atât la nivel socio-economic cât și tehnico-științific, induc fiecărui individ nevoia de asimilare continuă a cunoștințelor și informațiilor în vederea realizării optime a activităților, a satisfacerii necesităților informaționale, profesionale și extraprofesionale. Economia bazată pe cunoaștere se caracterizează prin necesitatea de învățare continuă („lifelong learning”) și formarea competențelor de utilizare a informației.

Accesul la cunoaștere este un drept pentru toți. Informația reprezintă o sursă vitală pentru economia mondială, o componentă de bază a educației și a progresului tehnicoștiințific, un element cheie pentru creativitate și inovare, o condiție esențială pentru formarea cetățenilor instruiți, o resursă importantă în dezvoltarea socio-economică națională, dar și o provocare pentru diferite pături sociale de aceea este nevoie să fie exploatată în mod eficient.³ Nu există însă un

³ Jesus Lau. *Guidelines on information literacy for lifelong learning/ Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți* [online].

Disponibil la: <http://www.ifla.org/files/assets/information-literacy/publications/ifla-guidelinesro.pdf> [accesat la: 09.05.2019].

raport direct proporțional între informație și competențele informaționale. Valorile fundamentale ale echității accesului la cunoștințele și informațiile înregistrate și la libertatea intelectuală sunt cuprinse în articolul 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și în valorile IFLA.⁴ Proliferarea informației electronice și necesitatea cunoașterii aprofundate a structurii și funcționalității acesteia impun verificarea veridicității și evaluarea acesteia, instruirea în tehnologiile de regăsire și de difuzare a informației, cu respectarea legislației în vigoare.

Literația sau „a învăța cum să înveți” este considerată unul din pilonii reformării educației la nivel european: „Literația este o condiție esențială pentru toate formele de învățare. În societatea cunoașterii din secolul XXI, marcată de răspândirea rapidă a noilor tehnologii și de schimbări constante în condițiile de muncă, dezvoltarea competențelor de literație nu se mai limitează la perioada copilăriei și a adolescenței ci trebuie recunoscută ca o nevoie și cerință prezentă pe tot parcursul vieții”⁵.

⁴ *IFLA School Library Guidelines* [online], International Federation of Library Associations and Institutions, 2nd revised edition, June 2015

Disponibil la:

<https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/ifla-school-libraryguidelines.pdf> [accesat la:

02.05.2019].

⁵ *Declarația dreptului la literație al cetățenilor europeni* [online].

Disponibil la:

Cultura informației este cunoscută și sub denumirea de „cultura informațională” fiind văzută ca o cultură de sinteză: „Cultura informațională sau cybercultura înglobează atât aspecte tehnologice și abilități specifice cât și un ansamblu specific de cunoștințe și teorii de informare și are în vedere și impactul ce-l poate avea asupra indivizilor și a domeniului lor de activitate.

Cultura informației/ Information Literacy (CI/ IL) constituie un nivel de pregătire informațională care îi permite individului să se orienteze liber în spațiile informaționale și să participe activ la formarea și transformarea lor, la crearea noilor contacte informaționale, incluzând experiența altora în propria educație: „Prin cultura informației putem contribui la consolidarea cunoștințelor, la crearea de deprinderi noi, adaptarea la noile tehnologii, dar și la progresul cercetării științifice și pregătirea superioară a generației viitoare. În opinia lui A. Mutch, „cultura informației trebuie plasată deasupra competenței în utilizarea calculatoarelor, deci la un nivel superior, deoarece, în timp ce ultima se axează pe abilitatea de a utiliza calculatorul, prima este strâns legată de învățarea pe durata întregii vieți. Între cele două paradigme, cultura informației și învățarea pe parcursul întregii vieți, există o strânsă legătură care garantează calitatea și utilitatea

<http://www.elinet.>

eu/fileadmin/ELINET/Redaktion/user_upload/Declaration_of_Literacy_Rights_Romania.pdf [accesat la: 19.04.2019]

educației, succesul și participarea activă a fiecărui individ, organizație sau instituție la viața socială și culturală, într-o societate informațională globală. Diferența este că, în timp ce „cultura informației reprezintă un set de abilități și deprinderi care pot fi învățate, (...) învățarea de-a lungul întregii vieți constituie o deprindere care trebuie cultivate. În literatura de specialitate, conceptul de „cultura informației || sau „information literacy” a fost definit în diferite moduri. Cea mai utilizată este varianta propusă de Asociația Bibliotecilor din America (ALA, 1998): „abilitatea de a obține, evalua și utiliza informații oferite de o varietate de surse.” În anul 2000, UNESCO a inițiat programul „Informație pentru Toți”, care servește ca platformă pentru cooperare internațională și stabilirea parteneriatelor regionale, oferind „asistență în probleme de elaborare a strategiilor comune, metodelor și instrumentelor necesare pentru a construi societăți a cunoașterii inclusive, deschise și pluraliste, precum și a reduce decalajul dintre țările bogate informațional și cele sărace⁶.

⁶ Alla Andrieș. *Rolul organismelor internaționale în dezvoltarea domeniului biblioteconomic* [online]. Disponibil la:

<https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/rolul-organismelor-internaionale-n-dezvoltarea-domeniului-biblioteconomic-alla-andrie> [accesat la: 20.07.2019]

Etapele muncii de redactare a unei lucrări științifice

Metoda științifică de realizare a unei lucrări de cercetare trebuie să se bazeze pe următoarele faze:

- observarea unui fapt;
- formularea unei probleme;
- propunerea unei ipoteze;
- realizarea unui experiment controlat, pentru a testa validitatea ipotezei.

Fiecare lucrare științifică trebuie să răspundă acestor exigențe, etapele muncii intelectuale bazându-se la rândul lor pe următoarele etape:

- I. Delimitarea materialului (încadrarea lucrării într-un anumit domeniu). O lucrare practică va avea un material documentar net inferior unei lucrări de sinteză.
- II. Întocmirea planului (planul este proiectul după care se execută o lucrare destinată publicării. Pentru a-și îndeplini rolul, un plan trebuie să fie adaptat conținutului și scopului lucrării. Astfel, un plan trebuie să includă:

Introducerea (trebuie să pregătească pe cititor în vederea lecturii, a înțelegerii, a asimilării și a aprecierii lucrării. Se va începe cu enunțarea problemei la care autorul a încercat să răspundă prin cercetarea sa; se vor formula principalele idei

la care s-a oprit în etapa de delimitare a materialului; se va prezenta pe scurt domeniul mai larg din care face parte lucrarea; se va încerca o radiografiere a stadiului problemei respective înainte de începerea cercetării, cu referire la cercetările precedente; se va prezenta punctul său de vedere; înfățișarea stadiului după efectuarea cercetării și poate aduce lămuriri asupra planului lucrării.

Tratarea sau Cuprinsul (în care sunt expuse premisele teoretice ale lucrării; se definesc principalele noțiuni cu care va opera și în special termenii noi; se precizează principiile metodei sale de lucru și principalele ipoteze și aproximații de la care a plecat; se prezintă dezvoltarea subiectului respectiv, particularizează prin exemple încheind cu concluzii interpretate).

Cuprinsul poate fi structurat în mai multe părți, fiecare parte fiind structurată în capitole, subcapitole, secțiuni și subsecțiuni. Fiecare capitol tratează o problemă sau un aspect mai important al lucrării. Este recomandabil ca titlurile capitolelor să descrie exact conținutul acestora; de asemenea, este recomandabil ca fiecare capitol să fie împărțit în paragrafe, ale căror titluri să exprime clar principalele argumente, idei prezentate. Prin parcurgerea titlurilor capitolelor, ale subcapitolelor și ale paragrafelor cititorul familiarizat cu domeniul științific abordat, trebuie să poată reconstitui demersul propus de autorul lucrării.

Încheierea (reliefează într-o formă concentrată esențialul din tratare și oferă răspuns întrebărilor ridicate în introducere). Concluziile au aceeași importanță ca și introducerea, fiind într-o relație de complementaritate cu aceasta. Dacă introducerea a plecat de la un aspect general - definirea domeniului de studiu - și a ajuns la particular - lucrarea de față -, concluzia parcurge drumul invers, de la particular la general.

Notele folosesc pentru:

- a indica sursele citatelor;
- a adăuga alte indicații bibliografice de întărire despre un subiect discutat în text;
- a face trimiteri externe și interne;
- a introduce un citat pentru argumentarea unui punct de vedere exprimat în text;
- a conferi veridicitate afirmațiilor din text;
- a corecta unele afirmații din text;
- a reda traducerea unui citat din text.

Anexele au rolul de a aduce o informație originală și pertinentă. Se pot constitui, de exemplu, din texte care nu au fost niciodată publicate, din chestionarul folosit pentru ancheta privitoare la temă, texte legislative sau documente de altă natură.

Glosarul are rostul de a-l ajuta pe cititor să înțeleagă sensul termenilor de specialitate folosiți în cercetare. Acesta este plasat după anexe, înaintea listei bibliografice.

Documentarea în vederea realizării lucrării științifice

Documentarea pentru partea teoretică și metodologică a lucrării se referă la consultarea literaturii de specialitate cu privire la subiectul abordat în lucrare. De obicei, odată cu definitivarea planului lucrării se stabilește și bibliografia care urmează a fi consultată.

După investigarea bibliografiei trebuie să se facă selecția documentelor după anumite criterii:

- familiarizarea cercetătorului cu subiectul studiului;
- delimitarea domeniului tematic;
- determinarea genurilor documentelor necesare (manuscrite, cărți, periodice, brevete, standarde etc.);
- perioada de timp care trebuie cuprinsă de cercetare;
- limba în care sunt scrise documentele;
- importanța mijloacelor de informare pentru cercetător.

Sursele de informare

În funcție de prelucrarea documentară, sursele de informare pot fi:

- **Primare:** fixează direct conținutul și rezultatele activității științifice și conțin moduri de interpretare originale

Neperiodice:

- Tradiționale: monografii, broșuri, tratate, manuale, cursuri, publicații ale conferințelor

- Speciale: standarde, brevete, acte legislative, cataloage comerciale și tehnice
prospecte comerciale și tehnice, rapoarte de cercetare, teze de doctorat
manuscrise

Periodice:

- Reviste: științifice, tehnice, de popularizare, divertisment
 - Ziare
 - Anuare
- **Secundare:** documentele obținute în urma prelucrării informațiilor și datelor din unul sau mai multe documente primare și conțin elemente de identificare ale acestora

Neperiodice

- Bibliografii: *generale, speciale, selective, de recomandare, curente, retrospective, analitice*
- Dicționare: terminologice și biografice (după conținut); universale și specializate (după domeniu); monolingve, bilingve, trilingve
- Enciclopedii: universale și de specialitate (după conținut); alfabetice și sistematice (după structură)
- Cataloage de bibliotecă: Tradiționale, On line, Hiper cataloage

Periodice

- Reviste de referate
 - ✓ publică referate ale documentelor primare pe măsura apariției lor
 - ✓ urmăresc continuu lucrările din literatura științifică și tehnică fără a trebui să se recurgă la documentele primare
 - ✓ identifică retrospectiv sursele de informare documentară privind o anumită problemă
- Reviste de titluri
 - ✓ publicații periodice de informare curentă semnalând documente primare
 - ✓ listă de titluri ordonate sistematic
- **Terțiare:** includ documentele rezultate în urma prelucrării documentare a documentelor secundare
 - Bibliografia de bibliografii
 - ✓ repertorii ce cuprind, sistematizate, toate bibliografiile cunoscute, întocmite pe plan mondial sau autohton, generale sau specializate
 - Culegeri de traduceri
 - Sinteze referative

Surse de informare disponibile în mediul Internet

Resursele informaționale din spațiul Internet sunt considerate, într-o accepțiune obișnuită, resurse într-o stare virtuală întrucât sunt intangibile și multe din site-uri sunt într-o continuă transformare sau chiar sunt efemere (dispar sau își schimbă adresa; își schimbă continuu conținutul informațional). Autenticitatea informațiilor din rețea este dificil de stabilit.

Deoarece există o multitudine de informații accesibile pe Web, acestea trebuie organizate. De asemenea, trebuie să existe instrumente sau programe care să ajute la a localiza informația.

Pe World Wide Web sunt disponibile mai multe tipuri de surse de informare și instrumente de căutare. Cele mai importante dintre ele sunt:

- Directoare dintr-o colecție generală de resurse pe Internet și WWW, aranjate în funcție de subiect;
- Motoare de căutare care sunt instrumente ce au capacitatea de căutare în funcție de un cuvânt cheie;
- Instrumente de metacăutare care permit accesul la bazele de date ale mai multor motoare de căutare;
- Bibliotecile virtuale care sunt directoare sau cataloage de subiecte ce conțin resurse Web selectate;
- Baze de date specializate care conțin colecții cuprinzătoare de hiperlink-uri pentru un anumit

domeniu sau indexuri ce pot fi căutate și accesibile pe Web;

- Cataloage accesibile pe World Wide Web;
- Arhive FTP care sunt colecții de fișiere în formate variate disponibile pe Internet.

Directoarele reprezintă un ghid web în care locațiile web sunt organizate pe subiecte și în cadrul acestora într-o structură ierarhică. Se pornește de la un subiect general și se ajunge la subiecte cu caracter din ce în ce mai specific și care sunt compilate de către oameni.

Motoarele de căutare sunt cele mai bune instrumente folosite pentru căutarea informațiilor specifice sau pentru cercetarea unui subiect care are mai multe aspecte, în timp ce directoarele sunt utile pentru regăsirea informațiilor generale și a temelor cu o singură fațetă. De obicei, atunci când se dorește regăsirea unor informații despre un subiect foarte detaliat, un motor de căutare este acela care va găsi nu numai cele mai multe informații. **Motorul de metacăutare** este un motor de căutare mai performant, care permite procesarea simultană a mai multor solicitări de informații, prin transmiterea cuvintelor cheie sau a expresiilor cheie introduse de către utilizator, spre mai multe motoare de căutare cu care colaborează strâns în acest sens.

Multe instrumente de meta-căutare, cunoscute și sub numele de instrumente de căutare paralelă sau interfețe de căutare unificate, caută în mai multe baze de date sau motoare de căutare simultan și apoi integrează rezultatele. Principiul

folosit este deosebit de eficient deoarece în acest fel se micșorează timpul de găsire a informațiilor și se elimină posibilitatea de afișare a acelorași surse de date, fapt deseori întâlnit și în cazul folosirii celor mai eficiente motoare de căutare de pe rețeaua Internet.

Bibliotecile virtuale sunt directori ale căror resurse sunt organizate de către specialiști într-un mod logic, purtând și denumirea de directori adnotați. Principalele biblioteci virtuale sunt :

Bibliotecile virtuale oferă trei tipuri de resurse :

- ghiduri de subiecte (resurse web care include legături către anumite site-uri)
- lucrări de referință (documente full-text : dicționare, enciclopedii etc)
- baze de date specializate (indexuri de căutare care cataloghează un anumit tip de material : date financiare, articole din jurnale etc.)

Bazele de date specializate conțin informații care nu se găsesc în mod frecvent pe Web. Multe dintre aceste baze de date sunt întreținute de către agenții guvernamentale sau organizații non-profit. Diferența dintre o bază de date specializată și un motor de căutare este aceea că primele sunt colecții care se referă la subiecte particulare (ex. medicale), iar diferența dintre un ghid pe subiecte și o bază de date specializată este aceea că primul oferă colecții de adrese de Internet într-un domeniu specific (care de multe ori pot

conduce la o bază de date specializată), în timp ce o baza de date specializată conține efectiv informațiile și datele căutate.

Principalele tipuri de baze de date specializate sunt: bibliografice și full text. O bază de date bibliografică include referințe care conduc la diverse titluri, autori și nu conțin textul propriu-zis al lucrării. Un exemplu de bază de date bibliografică este MEDLINE. O bază de date full-text include atât referința cât și întregul text al lucrării indexate.

Aparatul științific al lucrării

Prin aparatul științific se înțelege ansamblul notelor explicative (care nu fac parte integrantă a textului lucrării) precum și trimiterile bibliografice la ideile altor autori, comentariile, citatele etc. Menirea aparatului științific al lucrării constă în următoarele:

1. indică sfera de referințe bibliografice pe care se bazează lucrarea elaborată care demonstrează nivelul științific al tezei;
2. constituie o dovada a probității științifice a absolventului;
3. reprezintă indicații utile pentru cei care doresc să continue sau să analizeze mai profund cercetarea efectuată în lucrare, oferindu-le astfel informații privind sursele primare.

Citarea textelor de alți autori este de două tipuri:

- se citează un text asupra căruia ne oprim din punct de

vedere interpretativ;

- se citează un text în susținerea propriei interpretări.

Organizarea referințelor bibliografice

Menționarea lucrărilor care au ajutat la întocmirea unei lucrări științifice este obligatorie.⁷ De asemenea, se face distincție între bibliografia folosită la finalul lucrării și utilizată pentru lucrare ca întreg (se recomandă a fi trecută sub forma unei liste la finalul lucrării), și bibliografia incidentală utilizată sub forma notelor de subsol sau de capitol.

Reguli generale

- Numele autorului se dă după modelul **Prenume Nume**
- **Titlul textului/imaginii/înregistrării audio** etc. se redă italic
- Menționarea datelor de apariție: **loc, editură, an**
- Menționarea obligatorie a **numărului paginii/paginilor** de unde a fost preluată informația
- **Toate** titlurile citate în note **trebuie** să se regăsească în **bibliografie**.
- **Semnele de punctuație** fac parte din sistemul de citare ales și trebuie respectate ca atare
- Toate notele de subsol se termină printr-un **punct**
- Utilizarea abrevierilor pentru a nu mai repeta toate datele bibliografice

⁷STAS 8660-82 Cărți și broșuri: prezentarea redacțională/
Institutul Român de Standardizare, 1982.

Întocmirea bibliografiei

O lucrare științifică trebuie să se bazeze în argumentarea punctelor susținute pe o bibliografie solidă. Aceasta corespunde unei liste de referințe întocmită referitor la tema respectivă. O bibliografie poate fi organizată astfel:

1. alfabetic (în funcție de numele autorului și al primului cuvânt din titlu pentru operele anonime sau care au mai mult de trei autori).
2. cronologic (în funcție de data apariției-prima editare)
3. tip documente (cărți, articole din volume, periodice, legislație, fonduri arhivistice, resurse web etc)
4. tematic (lucrări generale, lucrări literare, lucrări istorice etc)
5. într-o succesiune numerică, urmărind corespondența dintre documente și citările din text.

Din punctul de vedere al perioadei la care se referă și al completitudinii citărilor referitor la tema de cercetat, bibliografia poate fi:

1. exhaustivă (cuprinde toate referințele privitoare la tema cercetată)
2. selectivă (cuprinde numai anumite referințe privitoare la tema cercetată)
3. retrospectivă (cuprinde referințe ale unor lucrări care au apărut într-un anumit interval de timp)
4. curentă (cuprinde referințe ale unor lucrări care continuă să se editeze)

Sisteme de citare

Sistemul european. Trimitere la subsol

- se organizează în forma: Autor. *Titlu*. Loc: editură, an, pagină (pagini)
- Resursele web se citează cu link-ul întreg și cu data citării
- trimiterea la nota de subsol se face în text:

Sistemul european. Inserare în text

- numărul de ordine al sursei bibliografice (număr care corespunde documentului din bibliografia de la sfârșitul lucrării) și pagina la care se află referința respectivă în sursa bibliografică menționată:

Chicago-Style

- 1) note și bibliografie: Științe umaniste
nota:

Wendy Doniger, *Splitting the Difference* (Chicago: University of Chicago Press, 1999), 65.

intrarea bibliografică:

Doniger, Wendy. *Splitting the Difference*. Chicago: University of Chicago Press, 1999.

- 2) autor-dată (citare în text): Științe tehnice și sociale
nota în text:

(Doniger 1999, 65)

intrarea bibliografică:

Doniger, Wendy. 1999. *Splitting the difference*.
Chicago: University of Chicago Press.

Modelul Harvard. Citarea în text

- Folosită când se citează direct sau se parafrizează o sursă
- Numele autorului și anul publicării sunt date în text. Dacă numele autorului derivă din text, doar anul publicării este pus între paranteze. Dacă nu, ambele informații apar între paranteze
- Dacă se citează de la o anumită pagină, aceasta este dată după an, introdusă prin virgulă
- Citările sunt aranjate alfabetic, în funcție de numele autorului
- Dacă există mai multe surse de același autor, citările sunt ordonate în funcție de data publicării

Reguli

- Două sau mai multe lucrări citate la un moment dat în text: numele se separă prin ; și se menționează în ordine alfabetică
- Dacă autorii sunt ai aceleiași lucrări, se vor cita în ordinea în care apar pe pagina de titlu
- Dacă se citează un text mai mare de 30 cuvinte, acesta se va indenta la marginea din stânga pentru a se distinge de restul textului

BIBLIOGRAFIE DE RECOMANDARE

1. **ERICH**, Agnes ; **TIRZIMAN**, Elena. Descrierea bibliografică standardizată : norme ISBD. București: Editura Universității din București, 2006.-188p.- ISBN 973-737-146-1
2. **ERICH**, Agnes ; **Tirziman**, Elena. Informație și document în societatea cunoașterii. Târgoviște: Editura Bibliotheca, 2007
3. **FELZMANN**, Heike; **Ross**, Cilla. Etica în cercetare și discursul științific (versiunea în lb. română realizata de Cristian Ducu si Mircea Leabu). Timișoara: Editura Waldpress, 2015.
4. **ISO 690/2018** Informare și Documentare.Ghid pentru referințe bibliografice și citarea resurselor de informare.
5. **LANDOY**, Ane; **POPA**, Daniela; **Doina**; **REPANOVICI**, Angela. Collaboration in Designing a Pedagogical Approach in Information Literacy. Springer Open, 2019, ISBN 978-3-030-34257-9 ISBN 978-3-030-34258-6 (eBook)
<https://doi.org/10.1007/978-3-030-34258-6>
6. **POPESCU**, Cristina. Fluxul informațional în activitatea de cercetare. București: Univers Enciclopedic Gold, 2012.
7. **RĂDULESCU**, Mihaela St. Metodologia cercetării științifice: elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2011.